

«ΝΤΕΜΠΡΑΓΙΑΖ»

Μια παράσταση -ακτινογραφία της κρίσης...

Ο φόβος της ανεργίας, η ανατροπή εργασιακών σχέσεων, η απομάκρυνση του ανθρώπου από σταθερές αξίες και κεκτημένα δικαιώματα: το «Ντεμπραγιάζ» του Ρεμί Ντε Βος ανεβαίνει για πρώτη φορά στην Ελλάδα από τις 10 Οκτωβρίου, στο Νέο Υπερώο της Εταιρείας Μακεδονικών Σπουδών. Η σκηνοθέτις του, Χριστίνα Χατζηβασιλείου, μιλά στις «Ε» για την παράσταση που σκιαγραφεί την αγωνία του ανθρώπου να επιβιώσει στην Ευρώπη της κρίσης.

Συνέντευξη στον **Λεόντιο Παπαδόπουλο**.

Η ΖΩΗ (και το θέατρο) δίνει πάντα καλύτερες ευκαιρίες, που περιμένουν να τις αδράξεις. Παρότι πέρσι είχα ακούσει τις καλύτερες κριτικές για τον «Βυσσινόκηπο», που σκηνοθέτησε η Χριστίνα Χατζηβασιλείου και ανέβηκε στη Βίλα Καπαντζή, δεν είχα την ευκαιρία να τον παρακολουθήσω.

Η πρόσφατη συνάντησή μου με τη σκηνοθέτιδα για το «Ντεμπραγιάζ» στάθηκε αφορμή να μάθω ότι η επιθυμία μου να παρακολουθήσω το έργο του Τσέχοφ έγινε πραγματικότητα: θα ανεβαίνει στο Μορφωτικό Ίδρυμα της Εθνικής Τραπέζης στη Θεσσαλονίκη μέχρι το τέλος Νοεμβρίου.

Τι είναι το «Ντεμπραγιάζ»;

Ας ξεκαθαρίσουμε εξ αρχής ότι το ντεμπραγιάζ στο κείμενο δεν λειτουργεί με την αυτοκινητική ορολογία: μεταφράζοντας από τα Γαλλικά, η απόδοσή του είναι «αποσύμπλεξη» -και έτσι το έχει μεταφράσει και στο πρωτότυπο η Έρση Βασιλικιώτη. Οι Γάλλοι χρησιμοποιούν αυτήν τη λέξη για τη στάση εργασίας. Το κείμενο είναι ένα πολύ γοητευτικό σπονδυλωτό έργο: όλες οι σκηνές έχουν να κάνουν με την οικονομική κρίση και τον αντίκτυπο που έχει σε όλες τις μορφές σχέσεων στην καθημερινή ζωή.

Είχα διαβάσει παλαιότερα το κείμενο του «Ντεμπραγιάζ» -και ήταν ευτυχής συγκυρία ότι το είχε διαβάσει και ο κ. Βούρος. Η ανάθεσή του να το ανεβάσω ήταν μεγάλη τιμή για εμένα και του οφείλω ένα μεγάλο «ευχαριστώ»: είναι πολύ μεγάλη η ευθύνη

«ΝΟΜΙΖΩ ΟΤΙ Ο ΘΕΑΤΗΣ ΠΟΥ ΘΑ ΠΑΡΑΚΟΛΟΥΘΗΣΕΙ ΤΗΝ ΠΑΡΑΣΤΑΣΗ ΘΑ ΣΗΚΩΘΕΙ ΔΥΣΚΟΛΑ ΑΠΟ ΤΟ ΚΑΘΙΣΜΑ: ΕΙΝΑΙ ΕΝΑ ΕΡΓΟ, ΑΠΟ ΤΟ ΟΠΟΙΟ ΦΕΥΓΕΙΣ ΜΕ ΠΑΡΑ ΠΟΛΥ ΕΝΤΟΝΗ ΤΗΝ ΑΙΣΘΗΣΗ ΤΟΥ ΣΟΚ ΚΑΙ ΤΗΣ ΒΙΑΣ ΣΤΗΝ ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΟΤΗΤΑ ΣΟΥ».

που έχεις, όταν ανεβάζεις ένα θεατρικό -ειδικά όταν το κείμενο δεν έχει ξανανεβεί στην Ελλάδα, όπως κάνουμε τώρα με το «Ντεμπραγιάζ».

Αυτό κάνει την ευθύνη σας ακόμη μεγαλύτερη;

Όταν παίρνεις ένα κείμενο στα χέρια σου, πάντα το διαβάζεις σαν να είναι η πρώτη φορά. Δεν σκέφτεσαι εκείνη τη στιγμή αν έχει ξανανεβεί, με ποιους συντελεστές και τι αντίκτυπο είχε... Αν το κάναμε αυτό, δεν θα ανεβάζαμε ποτέ κλασικά κείμενα, όπως ο «Βυσσινόκηπος». Ο σκηνοθέτης πρέπει να κάνει πολλές και διαφορετικές αναγνώσεις -δεν μπαίνεις στη διαδικασία να σκεφτείς πόσο διαφορετική θα είναι η δική σου εκδοχή σε σχέση με το πρώτο ανέβασμα, επειδή έτσι κι αλλιώς κάθε μυαλό λειτουργεί διαφορετικά. Η ευθύνη, βέβαια, είναι μεγαλύτερη, επειδή υπάρχει περίπτωση να την παρακολουθήσει ο ίδιος ο Ρεμί Ντε Βος, ο οποίος είναι καλεσμένος μας...

Οι ιστορίες συνδέονται;

Υπάρχει μια κοινή θεματολογία, στην οποία «καουμπάει» το έργο. Από εκεί και πέρα, υπάρχει μεγάλη ελευθερία στη δραματουργία του Ντε Βος, που δεν υπακούει σε συμβατικούς, κλασικούς κανόνες. Δηλαδή, εκτός του ότι έχουμε διαφορετικές ιστορίες, έχουμε και πρόσωπα, τα οποία δεν έχουν τη συμβατική διανομή

-υποδηλώνονται με αρχικά γραμμάτων, δηλαδή είναι ο Α, ο Β, ο C...

Αυτό είναι εξαιρετικά σύνθετες στη σύγχρονη δραματουργία: υπακούει, δηλαδή, στον σύγχρονο κατακερματισμό του κόσμου και, επομένως, έχουμε μαν ανάκλαση και στο χαρτί. Είναι δηλαδή ένα κείμενο που είναι δύσκολο -και είναι πολύ μεγάλη πρόκληση για έναν σκηνοθέτη σε ποιον ακριβώς άξονα θα πατήσει όλο αυτό το κείμενο, επειδή το θέατρο είναι και μια μορφή αφήγησης: πρέπει να αφηγηθείς μια ιστορία, ακόμη κι αν θέλεις να τη χωρίσεις τμηματικά.

Υπάρχουν κωμικές, αλλά και δραματικές ιστορίες;

Υπάρχουν ιστορίες, οι οποίες είναι πιο κωμικές από τις άλλες -μέχρι τη στιγμή που σπάει μια χορδή και ακούς ένα μεγάλο «μπαμ», που μέχρι τότε υπόβοσκε. Υπάρχουν άλλες που, ενώ ξεκινούν συμβατικά, αποκρύπτουν μια μεγάλη δόση

σουρεαλισμού που σταδιακά ανακύπτει. Κάθε μία έχει τη χάρη, αλλά και τη δυσκολία της. Με πολλές από αυτές ταυτιζόμαστε, ενώ με άλλες φοβόμαστε ότι σύντομα θα ταυτιστούμε. Είναι ένας πολύ καλός καθρέφτης της πραγματικότητάς μας, ένα έργο εξαιρετικά επίκαιρο. Δεν είναι από τα κείμενα που σε «φορτώνουν», αλλά σε αφήνουν να βλέπεις μικρούς διαδρόμους, που μπορείς να ακολουθήσεις ή να αποφύγεις.

Πώς φεύγει ο θεατής από την παράσταση;

Νομίζω ότι θα σκωθεί δύσκολα από το κάθισμα: είναι ένα έργο, από το οποίο φεύγεις με πάρα πολύ έντονη την αίσθηση του σοκ και της βίας στην καθημερινότητά σου.

Αισιοδοξία;

Υπάρχει και μια χαραμάδα φως, επειδή η ζωή συνεχίζεται με τον έναν ή με τον

άλλο τρόπο. Αυτή είναι η τελευταία σκηνή: η ζωή συνεχίζεται ακούσια.

Νομίζω ότι θα έπρεπε να αναφέρουμε και τους συνεργάτες σας...

Σκηνογράφος και ενδυματολόγος είναι η Όλγα Χατζηακώβου, φωτισμούς κάνουν δύο μέλη της «beforelight», η Ελιζα Αλεξανδροπούλου και η Μαρία Λαζαρίδου. Η δεύτερη είναι και βοηθός σκηνοθέτη, ενώ τα βίντεο έχει ετοιμάσει ο Γιάννης Πειραλής. Σε ό,τι έχει να κάνει με τη μουσική, χρησιμοποιώ κομμάτια από τον δίσκο «Behind the eyes of the shadow», που μου έχουν «παραχωρήσει» οι Electro Vampires: η μουσική τους έχει μια σκληρότητα που είναι απαραίτητη στο έργο.

Στην παράσταση παίζουν οι ηθοποιοί Νικόλας Μαραγκόπουλος, Τιμοθέων Παπαδόπουλος, Σίμος Πατιεριδης, Μίλτος Σαμαράς, Εύη Σαρρή, Χρύσα Τουμανίδου και Κωνσταντίνος Χατζησάββας.

INFO:

Η παράσταση θα ανεβαίνει στο Νέο Υπερώο της Εταιρείας Μακεδονικών Σπουδών από τις 10 Οκτωβρίου.